

15. Regnskabsresultater og familieindkomst

Agricultural accounts and household income

A. Regnskabsresultater

Status- oplysninger

I tabel 15.1 er vist en status for landbrugsbedrifter ved slutningen af 2000. Andre erhverv omfatter bl.a. bortforpagtede aktiver, skove og selvstændigt vurderede beboelseshuse, der ikke tjener til bolig for brugerfamilien. Finansielle aktiver i øvrigt refererer udelukkende til private tilgodehavender. Gælden er opgjort til kursværdi, hvilket bl.a. indebærer, at finanslån medregnes til aktuel valutakurs på statustidspunktet. Statslån dækker bl.a. etableringslån til yngre jordbrugere og jordkøbslån samt lån efter statshusmandsloven eller ældre jordlove. Realkreditinstitutlån i øvrigt omfatter udover lån på almindelige markedsvilkår også henstandslån og grundforbedringslån. Anden gæld dækker restancer vedrørende renter, moms og ejendomsskatter samt forfaldne ydelser på lån.

Endelig bemærkes, at i landbrugsaktiver indgår værdien af tilforpagtet ejendom. Derfor er der også under passiverne i posten forpagtningsværdi anført værdien af tilforpagtet ejendom.

Regnskabs- resultater

I tabel 15.2 er vist landbrugsbedrifternes regnskabsresultater for kalenderåret 2000. Opgørelsen er foretaget af Fødevarerøkonomisk Institut på grundlag af regnskaber fra ca. 2.000 repræsentativt udvalgte landbrug med et dyrket areal på mindst 10,0 hektar eller mindst en tilsvarende produktion.

Under bruttoudbytte er medtaget indtægter fremkommet ved direkte salg af bedriftens produkter samt ved ydelser fra landbruget til andre bedrifter eller erhvervsgrupper, herunder arbejde med og udleje af driftsmidler. Desuden er medtaget ændringer i værdien (bortset fra konjunkturændringer) af besætning og lagerbeholdninger fra årets begyndelse til årets slutning samt eventuelle naturalier til husstanden, medhjælp og aftægt. Salgsindtægterne er fradraget udgifter forbundet med salget, herunder fx udgifter til tørring og rensning af korn og frø. Endvidere er indkøb af husdyr trukket fra ved beregning af bruttoudbyttet fra de respektive kategorier af husdyr. Andre kilder omfatter arbejde for andre med bedriftens maskiner, udleje af maskiner og driftsbygninger samt husleje i form af naturalløn og lejeindtægter i øvrigt fra beboelsesbygninger, der ikke er selvstændigt vurderede.

Under driftsomkostninger er medtaget omkostninger forbundet med bruttoudbyttets frembringelse, herunder afskrivninger. Beregning af afskrivninger er revideret i forhold til tidligere år, hvad angår bygninger.

Tabel 15.1.

Landbrugsbedrifternes aktiver og passiver ved slutningen af 2000

Assets and liabilities of farms at the end of 2000

	Under 20,0 ha	20,0-29,9 ha	30,0-49,9 ha	50,0-99,9 ha	100,0 ha og over	I alt	
kr. pr. bedrift							
Aktiver							Assets
Landbrugsaktiver	1 590 700	2 185 400	3 400 700	6 458 400	14 176 800	5 016 300	Agricultural assets
Brugerbolig	558 000	577 700	556 100	615 500	767 900	607 100	Dwelling
Andre erhverv	245 500	234 700	212 500	376 700	1 407 000	461 300	Other enterprises
Personbil mv.	78 600	80 000	82 700	94 500	141 800	93 000	Private car, etc.
Værdipapirer	113 000	110 800	144 200	199 300	403 400	179 600	Securities
Indlån i pengeinstitut	136 800	117 700	143 700	206 800	290 200	168 300	Deposits in banks
Varefordringer	41 600	54 900	55 600	123 500	348 500	111 200	Goods receivable
Andre fordringer	44 500	23 600	43 600	74 700	135 800	59 500	Other accounts receivable
Kassebeholdning	2 200	1 400	2 400	2 400	3 000	2 400	Cash in hand
I alt	2 811 100	3 386 100	4 641 600	8 151 700	17 674 300	6 698 700	Total
Passiver							Liabilities
Statslån	1 900	1 300	5 800	6 100	5 900	4 100	Government loans
Grønne obligationslån	700	700	7 300	21 600	32 600	11 600	Green bond loans
Jordbrugs- og indekslån	22 200	19 100	41 100	98 700	274 400	87 700	Index loans
Gældssaneringslån	5 800	1 700	10 200	35 000	35 300	17 500	Reorganisation loans
Rentetilpasningslån	24 400	11 800	35 300	150 500	387 500	102 900	Adjustment loans
EURO-lån	19 500	64 600	47 000	140 400	716 100	166 300	Euro loans
Realkreditlån i øvrigt	788 000	890 900	1 315 500	2 509 200	5 172 600	1 953 200	Other credit institute loans
Finanslån	5 300	26 100	25 500	105 900	501 500	110 900	Foreign currency loans
Pengeinstitutlån i øvrigt	246 000	261 900	302 700	529 900	1 144 000	454 000	Other bank loans
Kapitaliseret aftægt	0	1 300	3 300	4 800	18 200	4 800	Capitalized pension
Privat pantebrevsgæld	16 700	24 500	11 900	24 700	59 900	23 700	Private mortgage debt
Personlige lån	19 700	11 300	18 100	49 100	80 100	32 400	Private loans
Varegæld	76 600	135 500	101 500	266 500	632 800	214 800	Goods liabilities
Anden gæld	9 400	15 400	37 400	41 600	83 900	33 700	Other liabilities
Gæld i alt	1 236 200	1 466 100	1 962 700	3 983 900	9 144 800	3 217 700	Debts, total
Forpagtningsværdi	43 100	62 000	134 400	318 200	1 159 500	288 200	Value of tenancy
Fremmedkapital i alt	1 279 400	1 528 100	2 097 100	4 302 000	10 304 300	3 505 900	Debt capital, total
Egenkapital	1 531 700	1 858 000	2 544 400	3 849 700	7 370 100	3 192 800	Net capital

Anm. Tallene for 2000 er baseret på regnskabsresultater fra ca. 2.000 bedrifter.

Kilde: Fødevareøkonomiske Institut.

Tabel 15.2.

Regnskabsresultater for danske landbrug 2000

Accounts of Danish farms 2000

	Under 20,0 ha	20,0-29,9 ha	30,0-49,9 ha	50,0-99,9 ha	100,0 ha og over	I alt	
kr. pr. bedrift							
Bruttoudbytte							Gross output
Korn	34 600	63 200	84 000	128 300	385 900	121 300	Cereals
Ærter	500	900	1 900	3 800	7 900	2 700	Peas
Raps	800	2 500	4 100	6 700	21 900	6 400	Rape seeds
Frø	100	2 100	3 200	8 100	46 900	9 400	Seeds for sowing
Kartofler	500	4 200	5 500	20 100	80 000	18 000	Potatoes
Sukkerroer til fabrik	6 900	5 600	8 700	28 200	87 900	23 400	Sugar beet
Grøntafgrøder til tørring	200	1 100	300	800	900	600	Green crops for drying
Gartneriafgrøder	400	100	2 400	3 200	14 300	3 500	Horticultural crops
Non-food	0	500	1 500	2 700	4 700	1 700	Non-food
Andre afgrøder	1 000	2 300	5 400	11 800	46 100	11 000	Other crops
Tilskud til planteproduktion ..	21 900	46 100	69 800	127 100	323 600	103 800	Subsidies for plant production
Mælk	14 400	50 900	162 700	448 800	608 300	236 200	Milk
Andet udbytte af kvæg	13 200	32 900	49 900	88 000	113 500	57 100	Other cattle products
Tilskud til kvægproduktion ..	4 200	9 200	13 200	13 200	20 000	11 600	Subsidies for cattle
Svin	100 500	82 000	190 400	472 100	1 315 900	380 200	Pigs
Fjerkræ	26 100	3 600	9 900	44 700	117 600	37 400	Poultry
Pelsdyr	100 500	42 900	9 100	9 700	18 200	39 600	Furred animals
Andre husdyr	5 300	1 200	1 200	500	700	2 400	Other livestock
Diverse vedrørende husdyr ...	2 200	0	300	1 000	1 100	1 100	Livestock, miscellaneous
Tilskud til andre husdyr	400	200	0	100	200	300	Subsidies for other livestock
Andre kilder	9 600	19 100	26 900	44 000	122 200	38 200	Other sources
Generelle driftstilskud	2 800	4 000	6 800	21 100	38 200	13 200	General subsidies
Bruttoudbyttet i alt	346 100	374 800	657 300	1 483 800	3 376 000	1 119 000	Gross output, total
Driftsomkostninger							Costs
Udsæd	5 100	9 300	14 700	27 700	66 900	21 900	Seeds for sowing
Kunstgødning	7 200	13 400	19 500	30 200	67 000	24 600	Fertilizers
Husdyrgødning, indkøbt	100	200	100	200	500	200	Manure, purchased
Kemikalier	4 500	9 000	14 700	27 600	76 300	23 000	Chemicals
Kraftfoder	99 200	74 900	137 700	337 900	733 400	252 000	Concentrates
Grovfoder	1 900	5 000	10 600	26 200	43 600	15 900	Roughage
Energi	9 500	11 300	18 800	40 100	100 000	31 900	Energy
Vandafgifter	1 000	1 000	1 500	3 300	6 400	2 500	Fees for use of water
Vedligeholdelse	23 500	29 800	47 900	88 500	207 000	71 400	Maintenance
Maskinstation	15 600	22 900	36 700	62 300	108 200	45 400	Contract operations
Tørring og lagerleje	100	100	100	400	300	200	Drying and stocking
Diverse omkostninger, planteproduktion	2 200	3 700	5 900	10 200	18 600	7 400	Other costs of plant production
Dyrlæge og medicin	5 600	6 000	11 300	29 000	53 100	19 200	Vet. service and medicine
Kontrolomkostninger	300	600	1 900	4 900	7 900	2 900	Control association
Inseminering/bedækning	1 900	1 700	5 000	12 600	23 000	7 900	Insemination
Diverse omkostninger, husdyrproduktion	7 400	4 400	6 800	14 400	28 200	11 500	Other costs, livestock production
Forsikringer	9 300	12 100	15 800	24 400	45 500	19 900	Insurances
Andel i personbil	10 400	9 900	10 800	15 100	25 700	13 700	Private car
Diverse omkostninger	17 900	16 700	19 400	30 000	55 700	26 400	Miscellaneous
Afskrivninger	39 300	49 800	83 700	184 100	407 000	136 800	Depreciations
Lønnet arbejdskraft	15 100	8 300	12 600	60 900	280 300	63 600	Paid labour
Ejendomsskatter	4 000	6 600	9 700	16 700	41 700	14 000	Land taxes
CO2-afgift	1 200	1 600	2 600	5 700	13 900	4 400	CO2-tax
Driftsomkostninger i alt ...	282 200	298 300	487 800	1 052 500	2 410 100	816 700	Costs, total

Anm. Tallene for 2000 er baseret på regnskabsresultater fra ca. 2.000 bedrifter.

Kilde: Statens Fødevareøkonomiske Institut.

B. Landbrugsfamiliers husstandsindkomst

<i>Indkomststatistik</i>	Som en del af belysningen af landbrugets økonomiske forhold beskrives husstandsindkomsten for landbrugsfamilier. Årsagen er dels, at hovedparten af landbrugene er personligt ejede og således tæt knyttet til den samlede families økonomi, dels det store antal deltidsbedrifter, hvor landbrugsproduktion ofte har karakter af bierhverv. Datagrundlaget for indkomstopgørelsen anvendes ligeledes til en opgørelse til EU's statistiske kontor.
<i>Registerstatistik</i>	Opgørelsen af landbrugsfamiliers husstandsindkomst er udelukkende baseret på registerudtræk. De benyttede registre er Landbrugs- og Gartneriregistret, Det Centrale Personregister (CPR) og Indkomststatistikregistret. Udgangspunktet er den årlige stikprøve på ca. 20.000 landbrugsbedrifter, udtrukket fra Danmarks Statistiks adresseregister over landbrugsbedrifter. Til stikprøven knyttes oplysninger fra Det Centrale Personregister (CPR), hvorved den enkelte landbrugsfamilie identificeres med oplysninger om ægtefælle, antal børn m.m. Landbrugsbedrifter i selskabseje, hvortil der ikke foreligger cpr-nummer, indgår ikke i stikprøverammen. Denne gruppe udgør ca. 1 pct. af samtlige bedrifter. Til familierne i stikprøverammen knyttes indkomstoplysninger fra indkomststatistikregistret. Hovedgrundlaget for indkomststatistikken er ligningsdelen af det centrale skatteyderregister (CSR) og det centrale oplysningsseddelregister (COR). CSR indeholder bl.a. de indkomst-, fradrags- og formueoplysninger, kommunerne indberetter til Told- og Skattestyrelsen på grundlag af selvangivelserne, og en række af de oplysninger arbejdsgivere, pengeinstitutter og kommuner mv. ifølge skattekontrolloven skal indberette til skattemyndighederne.
<i>Familieenhed</i>	En familie kan bestå af en eller flere personer, der bor på samme adresse og som har visse familiære relationer. Er der flere end 2 generationer, vil de blive regnet som flere familier. Ægtepar, registrerede partnerskaber, samlevende par og samboende par behandles begrebsmæssigt ens. Gennemsnitshusstanden i landbruget var i 2000 på 2,68 personer.
<i>Heltids- og deltidslandbrug</i>	Opdelingen af materialet i heltids- og deltidsbedrifter foretages på grundlag af de enkelte bedrifters standardarbejdsforbrug. Dette beregnes ved hjælp af en funktion, som tager hensyn til omfanget af bedriftens aktiviteter opdelt på de enkelte driftsgrene. Bedrifter med 1.665 standardarbejdstimer og derover defineres som heltidsbedrifter.
<i>Overskud landbrug, skattemæssigt opgjort</i>	Beregningen af overskud landbrug og overskud andet erhverv tager udgangspunkt i de skattemæssige regler for opgørelsen af virksomhedsoverskud. Her indregnes overskud/underskud af selvstændig virksomhed før arbejdsmarkedsbidrag, renter og før rentekorrektion. For bedrifter under virksomhedsordning eller kapitalafkastningsordning tillægges eventuelt hævet opsparet overskud i virksomheden, hvorimod "indkomst til beskatning efter reglerne i virksomhedsordningen" fratrækkes. Det skattemæssigt opgjorte overskud kan ikke umiddelbart sammenlignes med en driftsmæssig opgørelse. Dels kan der ved virksomhedsordning videreføres overskud/underskud til følgende år, dels er der mulighed for en hurtigere afskrivning skattemæssigt end der driftsmæssigt anbefales, hvilket indebærer en udskydelse af skat. Renteindtægter og -udgifter i forbindelse med driften af virksomheden er holdt ude af opgørelsen af overskud fra landbrug, men indgår under posterne formueindkomst og renteudgifter.

I posterne overskud landbrug og overskud andet erhverv er indeholdt aflønning af medarbejdende ægtefælle. I overskud andet erhverv indgår endvidere nettooverskud fra udenlandsk virksomhed.

<i>Lønindkomst</i>	Lønindkomst omfatter løn udbetalt i almindelige ansættelsesforhold og honorarer. Herudover indregnes andre ikke A-indkomster, hvoraf der svares arbejdsmarkedsbidrag (eks. legater, underholdsbidrag). Aflønning til medhjælpende ægtefælle indgår ikke i løn, men opfattes derimod som en del af overskud landbrug.
<i>Formueindkomst</i>	Formueindkomst omfatter renteindtægter af indestående i pengeinstitutter, pantebreve og obligationer, renteindtægter i virksomhed, lejeindtægter og anden kapitalindkomst i virksomhed. Endvidere indgår udlodning fra investeringsforeninger og reservefonde, aktieindkomst og anden formueindkomst.
<i>Sociale overførsler</i>	Sociale overførsler omfatter andre indkomstarter, der ikke er et resultat af en erhvervsmæssig indsats eller kapitalbesiddelse. Udbetalinger fra private pensions- og forsikringsordninger indregnes her, selvom der egentlig er tale om forbrug af en tidligere opsparet kapital. Samlet indgår følgende indkomstarter: Kontanthjælp, andre bistandsydelse, arbejdsløshedsdagpenge, sociale pensioner, børnetilskud, boligstøtte, SU, efterløn, iværksætterydelse, andre A-kasseydelse, private pensioner og tjenestemandspensioner.
<i>Renteudgifter</i>	Omfatter renteudgifter i virksomhed, renteudgifter af gæld til realkreditinstitutter, pengeinstitutter, pantebreve, studielån mv.
<i>Slutskat</i>	Omfatter indkomstskat, ejendomsværdiskat og skat af udenlandske indkomster mv.
<i>Bidrag til sociale ordninger</i>	Posten omfatter arbejdsløshedsforsikring og faglige kontingenter, indbetalte ATP-bidrag, privattegnede kapitalpensioner, arbejdsmarkedsbidrag og indbetalte bidrag til arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger.
<i>Restindkomst</i>	Posten er beregnet som summen af indkomstposterne minus renteudgifter, slutskat og sociale bidrag. Det er således et udtryk for hvad der er til disposition til dækning af øvrige boligudgifter end renter, til forbrug i øvrigt og til opsparing.
<i>Flere resultater i Statistikbanken</i>	Resultater for foregående år for opdelinger efter arbejdsforbrug og hoveddriftsformer kan findes i Statistikbanken på www.statistikbanken.dk

Tabel 15.3.

Landbrugsfamiliers husstandsindkomst opdelt efter driftsformer 2000
Income for agricultural households by type of farming 2000

	Hoveddriftsform <i>Principal type of farming</i>						I alt <i>Total</i> 2000	I alt <i>Total</i> 1999	
	Korn <i>Cereals</i>	Ager- brug i øvrigt <i>Mixed cropping</i>	Kvæg <i>Cattle</i>	Svin <i>Pigs</i>	Gartneri <i>Horti- culture</i>	Øvrige <i>Other</i>			
	gennemsnitligt beløb pr. familie i 1.000 kr.						<i>Average amount per family</i>		
Alle bedrifter							All Farms		
+ Overskud fra landbrug	68	169	336	485	217	164	217	173	Income from agriculture
+ Overskud fra andre erhverv	28	58	32	40	53	23	36	29	Income, other enterprises
+ Lønindkomst	254	237	145	148	176	223	207	202	Wages and salaries
+ Formueindkomst	52	50	37	43	54	54	47	39	Property income
+ Sociale overførsler	65	55	39	40	48	52	52	58	Social benefits
= Bruttoindkomst	466	568	590	755	546	516	560	501	Total income
÷ Renteudgifter	116	219	280	389	176	189	218	188	Interest and rent
÷ Slutskat	105	108	88	97	120	95	100	93	Taxes
÷ Sociale ordninger	52	60	56	73	59	58	58	53	Social contributions
= Restindkomst	193	182	166	196	191	173	183	168	Net disposal income
Heltidsbedrifter							Full-time farms		
+ Overskud fra landbrug	286	343	436	565	273	336	422	349	Income from agriculture
+ Overskud fra andre erhverv	69	99	25	40	57	29	46	30	Income, other enterprises
+ Lønindkomst	237	201	99	140	155	147	145	139	Wages and salaries
+ Formueindkomst	221	79	26	46	64	35	56	47	Property income
+ Sociale overførsler	47	47	33	35	39	44	38	42	Social benefits
= Bruttoindkomst	861	769	619	826	588	590	707	606	Total income
÷ Renteudgifter	378	413	338	445	209	273	365	313	Interest and rent
÷ Slutskat	171	119	76	100	126	92	100	88	Taxes
÷ Sociale ordninger	72	66	55	78	63	59	65	58	Social contributions
= Restindkomst	240	171	150	203	190	166	177	148	Net disposal income
Deltidsbedrifter							Part-time farms		
+ Overskud fra landbrug	44	51	21	67	45	- 25	37	26	Income from agriculture
+ Overskud fra andre erhverv	24	30	54	37	40	16	28	29	Income, other enterprises
+ Lønindkomst	256	261	290	190	238	307	262	255	Wages and salaries
+ Formueindkomst	33	30	73	26	22	75	40	32	Property income
+ Sociale overførsler	67	61	60	66	75	62	65	71	Social benefits
= Bruttoindkomst	423	433	498	386	420	434	431	413	Total income
÷ Renteudgifter	87	88	99	97	77	97	90	83	Interest and rent
÷ Slutskat	98	100	127	83	104	99	101	97	Taxes
÷ Sociale ordninger	50	56	58	46	48	57	53	48	Social contributions
= Restindkomst	188	189	215	161	191	182	189	185	Net disposal income
	antal bedrifter						Number of farms		
Alle bedrifter	16 883	10 209	10 910	7 706	1 768	6 429	53 904	57 314	All farms
Heltidsbedrifter	1 674	4 113	8 279	6 474	1 330	3 366	25 235	26 173	Full-time farms
Deltidsbedrifter	15 209	6 097	2 631	1 231	438	3 064	28 669	31 141	Part-time farms

Tabel 15.4.

Bedrifter opdelt efter landbrugsoverskuddets andel af bruttoindkomsten 2000

Farms distributed by income from agriculture as share of total income 2000

	Hoveddriftsform Principal type of farming						
	Korn Cereals	Agerbrug i øvrigt Mixed cropping	Kvæg Cattle	Svin Pigs	Gartneri Horti culture	Øvrige Other	I alt Total
	pct.						
Heltidsbedrifter Full-time farms							
I alt Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Negativt overskud Negative income	25,4	19,8	8,9	8,9	24,7	19,9	14,1
0- 9 pct.	5,4	2,6	1,0	0,8	4,2	5,5	2,3
10-19 pct.	5,6	5,5	1,0	1,5	4,1	1,5	2,4
20-29 pct.	8,2	4,5	1,7	2,8	4,1	5,0	3,4
30-39 pct.	3,8	6,6	1,9	3,0	3,5	5,2	3,6
40-49 pct.	4,7	7,7	4,8	5,0	5,3	4,2	5,3
50-59 pct.	8,1	8,5	7,8	7,3	9,2	5,7	7,6
60-69 pct.	9,9	10,4	11,5	13,6	8,9	10,8	11,5
70-79 pct.	10,0	10,3	15,3	18,3	7,5	11,0	13,9
80-89 pct.	9,6	8,6	13,9	15,7	7,4	10,6	12,4
90-100 pct.	9,4	15,6	32,3	23,2	21,1	20,4	23,5
Deltidsbedrifter Part-time farms							
I alt Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Negativt overskud Negative income	43,4	45,4	68,7	31,8	55,3	63,5	48,0
0- 9 pct.	25,5	16,6	12,7	14,5	15,8	15,0	20,7
10-19 pct.	9,7	12,1	3,9	7,6	8,0	5,3	9,1
20-29 pct.	5,2	6,6	3,0	8,9	4,8	3,6	5,3
30-39 pct.	4,4	3,8	2,3	11,9	4,1	3,1	4,3
40-49 pct.	2,9	3,7	3,0	7,5	2,5	3,8	3,3
50-59 pct.	2,5	2,6	1,8	6,7	0,9	2,4	2,6
60-69 pct.	2,0	3,3	1,0	4,4	3,0	0,8	2,2
70-79 pct.	2,0	2,0	0,1	1,5	1,6	0,0	1,6
80-89 pct.	0,6	2,3	0,8	0,9	1,1	1,4	1,1
90-100 pct.	1,9	1,6	2,6	4,2	3,2	1,1	1,9